

**I Ur och Skur Lindens förskolas plan
mot diskriminering och kränkande
behandling
2017**

Grunduppgifter

Ansvariga för planen

All personal som arbetar inom verksamheten har ett ansvar för att planen är ett levande verktyg som är känt av alla berörda.

I kap.6 Skollagen beskrivs åtgärder mot kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Personalen är ansvarig för att det upprättas en plan för varje särskild verksamhet och att man fullgör de skyldigheter som anges i skollagen kap.6.

Vår vision

Alla på vår förskola upplever trivsel, glädje och meningsfullhet i den dagliga tillvaron. Alla tar hänsyn, visar hjälpsamhet och empatiförmåga. Det förekommer inga kränkningar eller trakasserier. När barnen lämnar vår förskola är de starkt rustade med en grundtrygghet, själkänedom och empatiförmåga som gör att de i framtiden inte har något behov av att kränka eller trakassera någon. De är också så starka i sin självkänsla att de klarar av ev. framtida kränkningar och trakasserier som riktas mot dem.

Barn-och Utbildningsnämndens mål och riktlinjer All verksamhet: Det ska inte finnas diskriminering eller kränkande behandling på någon förskola -/skolenhet i Värnamo kommun. Samt att alla ska ha kunskap om Diskrimineringslagen och skollagen. I 3 kap.16 § diskrimineringslagen (2008:567) framgår det att en likabehandlingsplan ska upprättas varje år. Syftet med planen är att främja barns lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning samt att förebygga och förhindra trakasserier. Motsvarande bestämmelse återfinns i 6 kap. 8 § Skollagen (2010:800) där det framgår att planen ska vara årlig och syfta till att förebygga och förhindra kränkande behandling i förskolan. I proposition 2005/06:38 betonas vikten av att ange en tydlig ansvarsfördelning mellan rektorn, eller någon med motsvarande ledningsfunktion och personal. I samma proposition anförs även vikten av att planen görs känd i hela verksamheten för att den ska fungera som ett effektivt verktyg i det förebyggande arbetet. Lagstiftningen kräver att det varje år upprättas en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling. I praktiken innebär kravet att planen är daterad och att giltighetstiden uppges.

Planen gäller från

2017-02-15

Planen gäller till

2017-12-31

Barnens delaktighet

Under barn-vuxenmöte pratar vi med barnen och kommer överens om punkter som skrivs ner och som handlar om hur vi tillsammans kan hjälpas åt så det känns bra när vi är på förskolan.

Vi gör en trygghetsvandring tillsammans med barnen, där vi även pratar om de olika rummens möjligheter till förändring samt vilka regler vi vill ha.

. "Lpfö-98 "Förskolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Varje barn ska ges möjlighet att bilda sig egna uppfattningar och göra val utifrån de egna förutsättningarna. Delaktighet och tilltro till den egna förmågan ska på så vis grundläggas och växa

Vårdnadshavarnas delaktighet

Ett förslag till planen mejlas ut till föräldrarna med uppmaningar att komma med tankar och åsikter för ev. revidering. Planen lämnas ut till alla nytillkomna föräldrar och finns tillgänglig att läsa i hyllan i vår tambur samt på vår hemsida.

Lpfö-98 "Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar främjas. Förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och växande. Förskolans uppgift innebär att i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar."

Personalens delaktighet

Förskolans pedagogiska personal har upprättat planen.

Förankring av planen

Vi arbetar dagligen med värdegrunden tillsammans med barnen. Arbetet utifrån planen följs upp under personalens gemensamma barnfria tid. Planen finns även insatt i pärmen som vikarier får läsa när de är hos oss. Delar av planen har diskuterats med personalen på skolan och fritidshemmet.

Lpfö-98 "Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten."

Utvärdering

Metoder för att utvärdera förra årets plan:

- Pedagogerna har observerat samt intervjuat barnen angående om de trivs, när det känns bra eller tråkigt på förskolan.
- Pedagogerna diskuterade barnens trivsel tillsammans med deras föräldrar vid utvecklingssamtalen.
- Barnen har utvärderat punkterna under främjande insatser som de arbetade fram under barn-vuxenmöten.
- Pedagogerna har kontinuerligt följ upp observationer och insatser under året samt utvärderat.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

- Barnen utvärderade sina punkter de tagit fram som finns som under främjande insats.
- Pedagogisk personal i förskolan.
- På föräldramötet diskuterades planen och föräldrarnas möjligheter till inflytande. Hela planen skickas ut till föräldrarna för ev. revidering innan den fastställs.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

- Vi pedagoger upplever att arbetet utifrån förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har fungerat väl.
- Alla föräldrar upplever att deras barn trivs, vilket även visades när vi intervjuade barnen. Många barn har dock ofta någon period när de är trötta och hellre vill vara hemma.
- Hur vi kan göra så det känns bra när vi är på förskolan samtalade vi om under barn-vuxenmöten och fanns med som främjande arbete i vår plan.
- Vi har märkt att vårt förhållningssätt som vi beskriver i planen gör skillnad på barnens uppförande. När vi haft vikarie här med annat förhållningssätt har vi märkt att barnen reagerat och vi kan konstatera att när vi visar respekt för deras tankar och önskningar så får vi respekt tillbaka och detta påverkar klimatet på förskolan. Detta arbetssätt skriver stämmer också med pyramidmodellen som förespråkas i SET (social och emotionell träning) i förskolan. Kimber, (2008).
- Vi personal har varit uppmärksamma på när det i t.ex. ramsor, sånger och sagor används olika begrepp, personliga pronomen, bilder m.m. som förstärker olika fördomar och då byta ut eller förändra där det är möjligt. Ett exempel är ramsan: "Jag ritar en gubbe" som vi ändrar till "Jag ritar en människa". Vi har blivit mer medvetna om att vi använder han i nästan alla sammanhang, både i gamla sånger och böcker som i andra sammanhang med obestämt kön.

- Vi har arbetat med att se över våra barnböcker utifrån de olika diskrimineringsgrunderna och även böcker som tar upp olika känslor. Därefter har vi köpt in ett antal till förskolan., detta arbete är inte klart ännu utan vi fortsätter. Vi har även bitt personalen i bokbussen att ta fram böcker åt oss.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-12-31

Årets plan ska utvärderas genom:

- Barnintervjuer varje termin.
- Samtal med minnesanteckningar vid barn-vuxenmötena.
- Kontinuerlig uppföljning i arbetslaget av hur arbetet med planen fungerar. Uppnår vi det vi vill?
- Uppföljning med föräldrarna under samtal vid hämtning och lämning, föräldramöte, föräldraråd och under utvecklingssamtalen.
- Personalen sammanställer vad föräldrar, barn och personal har observerat och uttryckt när det gäller frågorna i denna plan.
- Enkät svar från föräldrar som BUN skickar ut.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Arbetslaget och förskolechefen

Främjande insatser

Mål och syfte:

- förstärka respekten för allas lika värde
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning
- är en naturlig del av det dagliga arbetet.

Lpfö-98, rev. 2010 "Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen."

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- sin identitet och känner trygghet i den
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra

De olika diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Funktionshinder
- Religion eller annan trosuppfattning
- Etnicitet
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttrycksformer
- Ålder

Vi ska även arbeta främjande för ett positivt socialt klimat fritt från alla former av:

- Kränkningar

Vi vill främja likabehandling mellan könen genom att

- Använda metoder som fördelar talutrymmet mellan barnen (T.ex. handuppräckning, talpinne, lyssna på den som pratar).
- Vi pedagoger kommenterar inte barns utseende eller agerande utifrån stereotypa könsroller (T.ex. söt tjej, tuff kille).
- Köpa, låna och läsa böcker för barnen som motverkar traditionella könsroller.
- Erbjuder mycket utelek i naturen vilket bidrar till en mer genusneutral lekplats.
- Se på film, rita och samtala runt innehållet.
- Vid introduktion av nya leksaker lägger vi mera tid på att introducera traditionella flickleksaker för pojkarna och traditionella pojkleksaker för flickorna. Vi berättar hur de kan användas och om möjligt även vara med i leken och visa.
- Vi flyttar fokus från barnets utseende genom att t.ex. fokusera på klädernas funktion istället för hur de ser ut. Är de sköna? Bra att springa i? Vi utmanar barnens tänkande genom att ge kläderna en matematisk el. vetenskaplig innebörd t.ex. Hur många prickar har du på strumporna? Ska vi räkna? Kan hårspännet lysa i mörkret? Hur kan vi ta reda på det?
- Vi låter det ta tid och har ögonkontakt när vi pratar med barn, vi undviker att ropa tillsägelser som hamnar i luften. Särskilt tänker vi på detta när det gäller pojkar, eftersom de ofta bemöts fåstavigt med korta tillsägelser. Vi försöker använda långa meningar, nya ord och uttryck för att ge alla barn utmaningar och ett rikt språk.
- Vi peppar alla barn att gå sin egen väg och bli sin egen "Pippi Långstrump". Vi förklarar att man inte behöver vara som alla andra för att vara bra. Det är roligt och spännande när människor är olika.
- Vi använder ordet "olika" ofta och i positiva sammanhang för att visa barnen att mångfald är bra och inte behöver vara hotfullt.
- Om något barn blir retat t.ex. på grund av att det bryter mot traditionella könsmönster så stöttar vi barnet genom att berätta att människor tycker olika saker och att man inte alltid behöver tycka lika. Vi kan ge barnet förebilder att stötta sig emot. Vi bekräftar barnet i att deras val är bra och får finnas. Att göra barn mindre beroende av andras åsikter skapar tryggare barn och en starkare självkänsla.
- Vi uppmuntrar samarbete istället för tävling. (Pojkar får bilden av att de ska tävla och utmana från många håll i samhället.)
- Vi ser varje barn som en individ och undviker orättvis kollektiv skuld genom att använda barnens namn.
- Vi byter ut orden killar och tjejer mot ordet barn, t.ex. Titta på barnen så roligt de har.
- Vi försöker uppmärksamma egenskaper i aktiviteter som vanligtvis inte brukar lyftas fram t.ex. "Så starka muskler du måste ha som dansar." eller "Du måste vara bra på att samarbeta när du spelar fotboll."

- Vi är restriktiva med att använda ordet "duktig", speciellt till flickor. (De får redan höra från många håll att de är och ska vara duktiga.) Om barn ofta får höra att de är duktiga, oavsett vilken aktivitet de ägnar sig åt, blir duktigheten en del av barnets identitet. När de inte längre kan leva upp till omvärldens förväntningar blir det ett misslyckande och de skuldbelägger sig själva. I vuxenvärlden sätter duktigheten sina spår. Utbrändhet och liknande är inte ovanligt bland dem som kämpar för att leva upp till idealen. Istället uppmärksammar vi och sätter ord på egenskaper och aktiviteter t.ex. Så härlig du är! Du är en hejare på att klä på dig! Du är noggrann när du bygger. Vi ställer frågor och ger barnen möjlighet att själv beskriva sina upplevelser t.ex. Hur gjorde du när du städade rummet? Vi kan också bekräfta barnet i det de gör, det räcker långt! T.ex. Jag ser att du klättrar, jag ser att du ritar.
- Vi använder stopphanden som metod för att lära barn att vänta på sin tur.
- Vi sätter upp handen som betyder vänta, mot den som avbryter och vi ger ingen ögonkontakt. Vi pratar klart och sen vänder vi oss mot det barn som ville avbryta med positiv bekräftelse: Vad bra att du kunde vänta på din tur, vad ville du säga? Vi förklarar metoden för barnen och varför vi använder den.
- Vi ger alternativ till lösningar istället för att påpeka problem. Konstruktiva förslag är bra när vi vill göra jämställdhet.
- Om ett barn ofta får höra: "Akta dig", "Var försiktig", minskar kreativiteten och glädjen att prova nya saker och utmana sig själv. Vi byter ut dessa ord och säger istället vad barnet kan göra t.ex. "Cykla på sidan av vägen där det är plant", "Håll i den stora grenen där uppe, den är stadig"

Vi vill främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning genom att:

- Anpassa gruppstorlek efter aktivitet och deltagare.
- Använda oss av litteratur och lekmaterial som speglar olika typer av funktionsnedsättning.
- Anpassa aktiviteter efter deltagarnas förutsättningar.
- Föra en öppen dialog kring t.ex. allergier och kost.
- Anpassa lärmiljöerna efter barngruppens förutsättningar.
- Samarbeta med specialpedagog och vid behov även med barnhabilitering och handikapporganisationer.

Vi vill främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning genom att:

- Vid inskolning inhämta information från vårdnadshavare om det är något vi behöver tänka på vad gäller deras religion eller annan trosuppfattning.
- Föra fortlöpande dialog med föräldrar kring aktiviteter och traditioner som kan ha betydelse utifrån deras trosuppfattning (T.ex. högtider, födelsedagar).
- Uppmärksamma högtider och traditioner från de trosuppfattningar som finns på förskolan.
- Ge barnen kunskap om religionsfrihet, att man får tro på vad man vill.
- Vi lånar och köper böcker som vi läser och reflekterar över med barnen.
- Synliggöra för barnen att det finns olika religioner och tro och ge plats för att det finns olika sätt att tänka och leva, att man får tro på vad man vill. Vi kan göra enkla mindfulness-övningar med barnen, tillverka symboler för de stora världsreligionerna samt symboler för att inte veta, vara agnostiker (frågetecken) och en för att inte tro och vara ateist (utropstecken). (Övningarna se kap. 13 i boken "Normkreativitet i förskolan")

Vi vill främja likabehandling oavsett etnicitet genom att:

- Använda oss av bilder, film, litteratur och lekmaterial som visar olika etniciteter och kulturer.
- Uppmärksamma andra kulturers högtider.

Vi vill främja likabehandling oavsett sexuell läggning:

- Vi har barnböcker som visar olika familjekonstellationer.
- Den gamla mamma, pappa, barn-leken kallar vi familjelek istället.

Vi vill främja likabehandling oavsett könsöverskridande identitet eller uttryck genom att:

- Det finns varierat utklädningsmaterial som är tillgängligt och tillåtande för alla.
- Vi pedagoger har ett könsneutralt förhållningssätt vad gäller barns lek, klädsel, uttryck och intressen.
- Vi köper in och använder oss av litteratur.

Vi vill främja likabehandling oavsett ålder genom att:

- Vi pedagoger organiserar miljön, planerar aktiviteter och väljer material utifrån barnens individuella förutsättningar oavsett ålder.
- Vi accepterar inte att t.ex. äldre barn visar dålig respekt för ett annat barn t.ex. på grund av att det är yngre. Alla ska visas samma respekt, även syskon emellan.

Vi vill främja ett socialt klimat fritt från kränkningar genom att:

- Barnens självkänsla, självförtroende och empatiförmåga kontinuerligt stärks bl.a. genom att vi pedagoger intar ett intresserat och bekräftande förhållningssätt, vi bekräftar barnens handlingar och känslor. Det ger också barnet en förståelse för sig själv. Vi kan även inta rollen som lekkamrat om vi blir inbjudna till det för att hjälpa barn att utveckla sin lekförmåga.

Barnen ska känna sig trygga även när något går fel och lära sig att fokusera på hur man ska kunna rätta till det igen utan att känna sig anklagade eller känna behov av att försvara sig.

- Vi fokuserar på och uppmärksammar det positiva hos barnen. Den negativa uppmärksamheten försöker vi minimera och göra så tyst och omärklig för omgivningen som möjligt. Dock reagerar och agerar vi direkt mot kränkande eller diskriminerande beteende.
- Vi försöker ge barnen möjligheter istället för begränsningar. Vi undviker orden "inte" och "nej", säger istället vad vi vill att barnet ska göra.
- Vi strävar efter att barnen ska lära sig att handskas med konflikter snarare än att undvika dem. Vi uppmuntrar barnen till att kolla hur det gick med den andra om man råkat göra någon ledsen.
- Vi försöker göra barnen medvetna om att människor tänker och tycker olika, men inget behöver vara fel, men det styr deras handlande.
- Barnen ska förstå vad man får/inte får göra, hur egna handlingar påverkar egen och andras trivsel och välmående. Genom samtal i vardagen försöker vi ge barnen förståelse för att vi påverkar varandra och att det har betydelse vad vi gör, säger eller utstrålar.
- Först när barnet har fått förståelse själv och även fått bekräftelse från någon annan för sina intentioner och sina känslor kan det släppa fokuseringen på sig själv och gå vidare till att se händelsen från någon annans perspektiv.
- Det är viktigt att försöka ställa till rätta när något blivit fel, både när det gäller relationer och miljön, ex. diskutera varför det blev fel, fråga "hur kommer det sig", "vad var det du egentligen ville" alternativt "vad tror du han/hon egentligen vill" när du/hon/han gör eller säger så. Detta för att få ökad förståelse över sina egna och andras handlingar. Barn som får vara med att reda ut och rätta till situationer som de har varit med om att skapa får mindre skuld-känslor och kan leda in dem i en mer positiv och ansvarstagande roll.
- Vi låter barnen själva få berätta vad som hänt. Då synliggör vi barnet som person och dess ide istället för att tolka på förhand. Vi ställer öppna frågor som: Vad är det som har hänt? Hur tänkte du nu? Hur känns det för dig? Vad kan vi göra nu?
- När ett barn slåss, håller vi om det och säger lugnt: "Vi slåss inte." Då bekräftar vi barnets känsla samtidigt som vi undviker att skuld- och skambelägga. Vi förmedlar också att det inte är okey att slåss fast man är arg.
- Vi försöker få barnen medvetna om sina egna och andras känslor samt att vi kan uppfatta och uppleva samma situation på olika sätt. Vi tar hjälp av olika uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama samt böcker, ramsor och berättelser där barnen kan identifiera sig med andra människor i olika situationer. Vi följer upp med diskussioner och tankar tillsammans med barnen.
- Vi använder oss också av olika uttrycksformer för att lyfta fram och uttrycka stämningar och känslor som glädje, sorg, ilska, rädsla, spänning och trygghet.
- Vi skuldbelägger inte utagerande barn, utan försöker hjälpa barnet att förstå och sätta ord på sina känslor. Vi bekräftar barnets känsla genom att berätta hur vi själva skulle reagera i en

liknande situation. Då flyttar vi fokus bort från barnet som slipper att gå i försvar. T.ex. Jag ser att du är arg, när jag är arg brukar jag slå på trädet eller på en kudde.

- Vi pratar med barnen om hur de kan göra när de blir arga, frågar: Vilka strategier har du för att hantera din ilska? Kan det hjälpa att stampa hårt i golvet, slå på soffan, säga jättehögt: Jag är så arg eller gå ut och skrika högt?
- Vi låter tårar och ledsna känslor få finnas hos alla barn. Vi slätar inte över, utan håller om och är nära och låter det ta tid, så visar vi att det är okey att vara ledsen. Vi hjälper till att sätta ord på känslorna och berättar att det är bra med tårar eftersom det ledsna kommer ut och inte behöver stanna i kroppen.
- Barn vet nästan alltid vad de vill, men inte alltid vad de mår bäst av. Därför varken kan eller bör barnen få sin vilja fram i alla sammanhang. Däremot kan vi försöka sätta ord på känslorna.
- Vi vuxna måste vara tydliga med vad vi vill att barnet ska göra. Det underlättar för barnet att förstå med empati om även jag som vuxen uttrycker vad jag känner och behöver och berättar vilka specifika önskemål jag har. Jag behöver också vara öppen för att det kan finnas flera olika lösningar.
- Tillsammans med barnen diskutera olika situationer som kan uppfattas som kränkande och vad barnen kan göra när de ser att en kamrat utsätts för kränkningar.
- Vi lär barnen att markera sina gränser genom att öva på följande: 1: Sätta ord på det som händer, t.ex. Du retar mig. 2: Sätta ord på sina känslor: Jag blir ledsen när du retas. 3: Säg vad de vill: Sluta reta mig.
- Vi lär barnen att hitta magkänslan. När de t.ex. gungar frågar vi hur det känns i magen, härligt, pirrigt eller läskigt? Vi berättar att det är bra att lyssna på hur det känns i magen och att lita på det. Känns det bra i magen så är det bra, känns det dåligt är det nej.
- Vi fokuserar på barnens upplevelser av att t.ex. måla teckningen istället för resultatet. Vi fokuserar på känslan av att springa istället för på hur fort det gick.
- Vi tar alla känslor på allvar, bekräftar dem och försöker gå tillbaka till de övriga som var inblandade i händelsen för att reda ut vad som hände, få alla att förstå och rätta till.
- Vi försöker ge stökiga barn en mera positiv roll genom att t.ex. ge dem ansvar för att hjälpa gon som är yngre, bjuda in barn som förstör för andra barn i leken. Vi pratar med barnet om dess beteende istället för att skuldbelägga barnet som person.
- All personal är uppmärksam på sitt eget och barnens språk och försöker även göra barnen medvetna om ordval, tonfall och kroppsspråk. Ett negativt språkbruk är en grogrund för negativt beteende.
- Alla anställda ska vara förebilder, bl.a. för hur goda relationer skapas.

- Vi personal ska vänligt men bestämt leda barnen mot önskvärt uppförande och agerande mot andra barn, vuxna och omgivning.
- Pedagogerna på förskolan gör medvetna val av var de placerar sig för att kunna ha tillsyn och uppmärksamma vad som sker i barnens lek och aktiviteter.
- Tillsammans med barnen diskutera olika situationer som kan uppfattas som kränkande och vad barnen kan göra när de ser att en kamrat utsätts för kränkningar.
- Vi tar allas känslor på allvar, bekräftar dem och försöker gå tillbaka till de övriga som var inblandade i händelsen för att reda ut vad som hände, få alla att förstå och rätta till.
- Arbeta med dilemma-situationer kontinuerligt i arbetslaget
- Stärka barnens självkännetdom (sin kropp, sina känslor, sina tankar, sitt lärande).
- Stärka barnens förmåga att värna sin kroppsliga identitet gentemot vuxna och andra barn. Att våga säga NEJ när det inte känns ok är viktigt.
- Vid olika tillfällen passar vi på att tala om hemligheter, att hemligheter kan vara bra, men också att det finns dåliga hemligheter, sådana som vi blir ledsna eller oroliga av och som vi kanske får ont i magen av när vi tänker på.
- Vi pedagoger har lärt oss av barnen att ha förtroende för att de kan klara upp och ställa tillrätta, vi frågar har ni rätt ut det nu? Är alla nöjda? Vi har också upptäckt att barnen ofta gör detta genom att göra något tokigt så att barnen börjar skratta. Vi vuxna kan tycka i första anblicken att de transar istället för att reda upp situationen.
- Göra barnen delaktiga i att planera och utforma förskolans aktiviteter.
- Vi påminner barnen om att både göra och respektera när andra gör eller säger stopp.
- Att få en idé och att få genomföra den skapar tillförsikt, mod och självkänsla. Därför försöker vi låta barnen få omsätta sina idéer i praktiken, t.ex. låta dem få gå barfota i regnet om de vill och känna hur det känns eller prova hur det känns att ha sin tröja som byxor.

Uppföljning av detta sker:

- I vardagen tillsammans med barnen
- under barn-vuxenmöten
- kontinuerligt i vardagen mellan pedagogerna
- under arbetslagsplaneringen
- tillsammans med föräldrarna under den dagliga kontakten
- Under utvecklingssamtalen.

Ansvarig: Alla pedagoger på förskolan

Datum när det ska vara klart: 2017.12.31

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Planerade och spontana samtal med barn både enskilt och i grupp.
- Föräldrars reflektioner. Vi ber föräldrarna att berätta om de märker något hemma som inte är bra och säga till direkt om de misstänker några trakasserier. På varje utvecklingssamtal diskuterar vi barnens trivsel.
- Dagliga observationer, kort och film av barns lek och samspel. Vi försöker att vara där barnen är, vara lyhörda, lyssna och fråga, bekräfta och ta barnens känslor på allvar. Förskolebarn är oftast öppna med sina känslor och berättar om de känner sig ledsna av någon anledning.
- Pedagogerna intervjuar barnen: Hur känner du dig när du är på förskolan? När känns det roligt? När känns det tråkigt? Finns det något annat du vill berätta?
- Trygghetsvandring: Barnen får peka på olika ansikten när vi frågar hur det känns i våra olika rum ute och inne. Barnen får komma med förslag på hur miljön i de olika rummen kan förbättras.
- 2 förskoleobservatörer har observerat och intervjuat personalen för att kartlägga den pedagogiska miljön.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling och alla diskrimineringsgrunder.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Förskolans pedagogiska personal har utfört större delen av kartläggningen.

Resultat och analys

- Vår analys av observationerna i barngruppen visar på att arbetet med att medvetandegöra barnen om sina känslor är ständigt aktuellt men det akuta behovet varierar under tid. Under året har vi köpt in, läst och arbetat med "kompisböcker", detta har resulterat i att barnen lättare kan agera och samspela med varandra.
- Vi har jobbat under året med att medvetandegöra oss själva om hur ofta vi använder pronomen "han" i "jämförelse med "hon" i visor, ramsor o. dyl. Det har varit svårt att naturligt byta ut han mot hon och vi har kanske kommit ihåg det varannan gång. Vi märker att även barnen sjunger han när vi vuxna sjunger hon. Vi har genom detta blivit mer medvetna

om hur vi benämner genus i visor, ramsor och i vardagen. Och att vi fortsättningsvis även säger hon ibland till djur. I fortsättningen jobbar vi med genus på andra sätt.

- Vi har sett över och köpt in böcker som visar på känslor och på samhällets mångfald. Vi fortsätter dock med detta arbete och ska köpa in fler böcker samt låna av bokbussen.
- Vi behöver alltid reflektera och fundera kring våra egna förhållningssätt och fördomar.
- Barnens trivsel och sociala kontakter diskuteras och analyseras ständigt av personalen.
- När vi utvärderade "trygghetsvandringen" fanns det några ledsna munnar. När vi forskade vidare om orsaken var det t.ex. "Jag ramlade där" el. Liknande. Det fanns två ledsna munnar där vi inte kunde utröna orsaken. Därför ska vi särskilt observera detta och hur barnet verkar må på aktuella platser.
- Vid barnintervjuerna var det något barn som upplevde att det är trångt i hallen vi påklädning. Detta har vi åtgärdat genom att ändra våra rutiner, vi slussar ut ett fåtal barn åt gången. Vi upplever att detta fungerar bra, vi får en mycket lugnare situation samt att vi kan lägga mer fokus på lärandet. En visade ledsen mun när det gällde toaletterna, detta har vi försökt åtgärda genom att sätta upp tilltalande bilder för barnen och låta böcker finnas tillgängliga där inne.

Förebyggande åtgärder

Namn: Tecken för meddelande och bekräftelse

Områden som berörs av åtgärden: Kränkningar, ålder

Mål: Att barnen lär sig hur de kan meddela oss pedagoger om de vill säga något utan att avbryta ett pågående samtal. Att barnen även förstår att vi uppmärksammat att de vill säga något och att vi snart lyssnar.

Åtgärd: Vi ska försöka lära barnen att när de vill säga något till oss när vi är upptagna i ett annat samtal, att ta vår hand, att vi bekräftar tillbaka att vi uppmärksammat och lägger vår hand på barnets.

Motivera åtgärd: Barnen behöver lära sig att visa hänsyn genom att inte avbryta och att vänta på sin tur.

Ansvarig: All pedagogisk personal på förskolan

Datum när det ska vara klart: 2017.12.31

Namn: Glada och trygga barn

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling

Mål: Alla barn ska med glädje gå till förskolan, känna sig trygga överallt och känna att de får vara med i leken.

Åtgärd: Vi observerar, är nära barnen i leken bl.a. genom att sitta i sandlådan eller på golvet. Vi genomför trygghetsvandring och intervjuer för att se till att alla känner att de får vara med i leken.

Motivera åtgärd:

Ansvarig: Förskolans pedagogiska personal

Datum när det ska vara klart: 2017. 12.31

Namn: Boköversyn

Områden som berörs av åtgärden: Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller köns uttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Mål: Det ska alltid finnas attraktiva barnböcker för alla diskrimineringsgrunder väl tillgängliga på förskolan som används flitigt.

Åtgärd: Vi fortsätter arbetet med att leta efter och köpa in bra barnböcker inom alla diskrimineringsgrunder. Vi ser också till att de finns framme där barnen hittar dem bäst. Vi planerar in tid för sagoläsning i små grupper.

Motivera åtgärd: För att alla ska bli bemötta likvärdigt oavsett om man tillhör någon av diskrimineringsgrunderna eller ej så måste vi göra barnen bekanta med de olika diskrimineringsgrunderna, från början. Den gången de möter eller träffar på någon som tillhör diskrimineringsgrunderna så ska det inte kännas konstigt eller fel.

Ansvarig

All pedagogisk personal på förskolan

Uppföljning: På arbetslagsplaneringarna

Datum när det ska vara klart: 2017.12.31

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår förskola. Alla barn ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Alla ska behandlas och bemötas med respekt och värdighet.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagoger finns tillgängliga och väl synliga

Vi lyssnar aktivt när barnen kommer och berättar. Om ett barn känner att det inte får vara med och leka eller att det tycker att de andra är dumma måste vi ta reda på orsaken bakom för att gå vidare. Barnets upplevelse måste tas på allvar.

Vi ber föräldrar att berätta direkt för oss om de förstår eller misstänker att något inte är bra på förskolan eller om det är något de undrar över eller inte förstår. Vi strävar efter att ha en öppen och förtroendefull dialog mellan oss.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

All pedagogisk personal på förskolan.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Utgångsläget ska vara att problem löses så fort som möjligt och så nära verksamheten som möjligt. Vid konflikter eller problem förs samtal med berörda barn och/eller barngrupp av pedagogerna. Blir inte problemet löst direkt av detta förs även samtal med berörda föräldrar och inom arbetslaget. Fortsätter konflikterna eller om ett barn anser sig ha blivit kränkt ska det anmälas till förskolechefen som skyndsamt ska utreda ärendet och även informera huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Det är varje personals ansvar att reagera och prata direkt med personal som kränker ett barn. Upphör inte kränkningarna direkt informeras förskolechefen för en anmälan till huvudmannen som skyndsamt ska göra en utredning.

Rutiner för uppföljning

När en utredning görs och åtgärderna är beslutade ska det samtidigt framkomma när och hur en uppföljning ska ske och vilka som ska ingå i uppföljningen.

Rutiner för dokumentation

Anmälan ska dokumenteras via områdets blankett "Anmälan om kränkande behandling".

Ansvarsförhållande

Förskolechefen har ansvar för att en anmälan görs till huvudmannen och för att en utredning påbörjas. Personalen har ansvar för att upptäcka kränkningarna och anmäla till förskolechef.

